

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BETSBÖL Szombaton 13. Septemberben 1788.

A' Fő Hadi-tanáts jelentései itt következnek.

(**)

A z Erdélyi Tábort-szállásról Tallmátsról Aug. 30-dikán költ: A' Szévjő Dragonyofok Oberst-lájdinántja Jantal jelentvén; hogy az ellenség a' Fontina Kvátsi nevű völgyben tsaportozik; és a' be-
vágott utaknak tisztítására sok paraszt dolgozókat hozott magával; tehát Fogarásba és Bortseftibe ele-
gedendő Sérgek és ágyuk rendeltetének: mélyet ész-
rè vévén a' Törökök nem bátorzkodtak be-ütést pró-
bálni. — A' Tortsvári kapunál Rukurig be-jövé

D d d d

egy

egy tsoport Török, Augustusnak 26-dikán a' *Sirna és Vallye - Mullyérinél* álló Oláh Határnokainkra ráütöttek; leg-elsöben-is Hadnagy *Hertzing* meg-sebesítettvén, az említett Határnokok a' hegyről *Vallye - Mullyéribé* hátra vonultak: az ellenség gyalogkergette őket, és végre őket el-fzélelftvén, 4 ágyunkat el-vette vala; söt bejebb-is szándékozik vala jöni, midön a' *Gyulai és Orofz* Regementbéliek a' *Szúg Szávoja és Toskána* Húszárokkal segítségére érkezének. — Itt a' gyalogok kvarréba vervén magokat, 4 óra alatt állottak ellent az ellenség tüzelésének, mig végre Kapitány *Baranyay* a' *Toskána* Húszárokkal ugy bé-vágott az ellenség tsoportjába, hogy a' Törökök közül igen sokan el-húllván, hátrálni kéntelenítették, és 27-dikre virradó éjtszakán Rukurig magokat visszsa-húzták. Midön az Ober *Mayersheim* ezen tsatáról a' jelentést meg-tette, még akkor a' részünkröl esett kárt nem lehetett egészen meg-határozni; hanem ennyit jelent, hogy Gróf *Gyulai* Kapitány, Fel-Hadnagy *Bekers*, és All-Hadnagy *Hertzing* sebeket kaptanak: Hadnagy *Hetzel* pediglen a' *Gyulai* Regementből, és Hadn. *Dvorschák* az Oláh Regementből el-fogattattak. — A' *Volkáni* kapunál Borbátviz mellett táborozó General *Stáder*, Aug. 28-dikán jelenti, hogy egy tsoport ellenség a' *Bába-hegyről* le-ereszkedvén *Merijehonnál* Táborba szállott; de nem sokára ezen tsoport a' *Bánitzi* völgyön ismét visszsa tért, azon kívül, hogy valamit próbált volna, és azolta többé nem láttatott.

Zemlinből *B. Gemingen* Aug. 30-dikán jelenti, hogy miölta ő Felsége, General *Lásival* Zemlin-

28-ik elment, azolta itten semmi nevezetes dolog nem történt: 28-dikban ugyan némely tsoport Törökök mutatták magokat a' mi *Zsabrefi* Sántzunknál és a' *Hukai* Tsárdánál; de minekutánna egynéhány ágyú lövéseink által 16 Törökök és 15 lovak el-esének, mintegy 50-nen sebet kapának; a' többi visszafutott. A' Török föld-lakóssainak mi hozzánk való által-költözése most sem szünt-meg, tsak nem minden naponként jönnek által egész Familiák minden vagyonaikkal edgyütt. — — A' *Dubitzánál* lévő *Táborból* Aug. 28-dikán költ. Még minek-előtte a' Török *Dubitza* meg-vétegetett vala, a' *Likáner* Regementbéli Májor *Kovátsevits* olly rendelést kapott vala, hogy az ellenséget nyughatatlanítsa; melyre nézve a' *Generál Vallis* keze alatt lévőkből 350 határnokokat, 50 kemény lövő Stutzolokat, és 200 Szabad-seregbelieket kezéhez vévén; a' *Szerbi* Táborból Aug. 18-dikán, *Glamots* nevű Vár-felé indult, a' hová 20-dikban meg-is érkezett. Itten még 3 órányi mészszeségre lévén *Glamots* Várától, az említett Májor *Kovátsevits* azt tapasztalá, hogy *Glamotsot* addig nem hasznos volna ostromolni; míg az azon innen lévő *Filippovise Odsák* nevű kis Várat, mely egy Templomot, és mintegy 40 házakat foglal magában, és a' melyben a' Törököknek sok gatonájok vagyon öszve-takaritva, előre el-nem foglalá: erre nézve Aug. 21-dikén ezen Várhoz közeledvén, Követje által a' Májor, mind a' Várban, mind pediglen a' Váron kívül lakókat és lévőket a' magyarok fel-adására intette; de azok mingyárt a' házak ablakaiból és a' Várból lövéssel feleltek. A' Májor

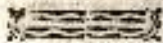
jor Gránátok és egyéb tüzi szerszámok által az épületeket meg-gyújtotta; midőn már csak nem minden házak lángba vólnának borulva, ismét kérette a' Májor a' benn lévöket a' fel-adásra: de azok ámbár jól tudják azt, hogy az ő rabjaik mi nálunk igen emberségesen tartatnak; még-is ollyan meg-átalkodott vakmerőséggel vóltak, hogy inkább meg-engedték magokat az épületekkel edgyütt a' lángtól emésztetni, mint fel-adni. Részünkrol itten csak 2-tö egett-el és 3 sebesült-meg; az ellenség közül mind a' Várból ki-szaladozásban mind ott benn hányan estenek légyen-el, nintsen meg-határozva: nyereségül innen a' miéink sok marhákat, fegyvereket és két Zászlókat hoztanak. A' Májor *Kovács* ezen jó maga vífeletéért ő felsége Oberflájdinántságra elébb léptette. — Generál Báró *Laudon* a' Dubitza meg-vételekor tett jó magok vífeletekért meg-ditséri ezen következő Tiszteket: *de Vins*, és *Schlaun* Generálokat; *de Arnal* Oberflájdinánt, *de Vaux* és *Cerini* Kapitányokat és Fel-Hadnagy *Fourquint*; nem külömben az Inzsinérek közül *Dedovits* és *Brádi* Kapitányokat, *Likáner* Kapitány *Staniccot*, *Tiller* Fő-Hadn. *Figuelmont* és az ágyufok Májorát *Aukenbrandot*:

A' Khotzimi edgyesült Táborból Aug. 26-dikén költ. A' közelebbről tett jelentés után itten semmi nevezetes nem történt; azonban a' mi ostromló Sázaink edgyenként szüntelen közelitnek a' Várhoz

A' Bánátusi Tábor-szállásról Arménésről September 3-dikén költ: General Gróf *Vartenslebenné* a' közelebbről jelentett *tenesre* lett hátra húzódáse

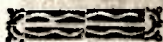
igen terhes vala; mivel a' szüntelen való eszözés miatt meg-sikult úton, sötét éjtzakán, a' hegyre kelletvén hágni, tsak nem minden lépés el-sikámlott: ehez járult az-is, hogy a' Méhádiánál lévő 2-dik hid, az ágyuknak által költöztetése által megromolván; addig várakozni kellett, míg az ismét járhatóvá tsináltatott. Ezen hátra húzódó Tábornak fedezésére rendeltetett vala Generál *Vétsey* a' *Vürtemberg* lovas Regimentel, a' *Gräfen* Húszárok-ból 3 osztályal, és egy Batall, *Stein* gyalogsággal, hogy a' nyomban kergető ellenséget tartoztassa; az ellenség azért egész erejét Generál *Vétseyre* fordította, és reggeli 8 órától fogva, dél-utáni 3 órákorig, az az 7 óra alatt, 9-ezer lovas és 2 ezer gyalog Törökök sok ágyukkal 6-szor ujjították-meg G. B. *Vétseyvel* a' tsatát, kiket a' miéink mind annyiszor vitézül visszavertek, és azok közül sokat el-ejtettek: de a' Törökök mindenkor nyugott ujjabb Sergekkel szaporittatván, mind addig a' viadaltól meg-szünni nem akartak; míg maga-is Generál Gróf *Vartensleben* Generál Gróf *Pallavitsinivel*, 2 Terti Batalionnal és némely ágyukkal a' Kornia kapunál oda érkezvén, magát Generál Báró *Vétseyvel* öszve foglalá, kvarrét formála, és olly formán kezde az ellenségre tüzelteni, hogy azok visszavérni és a' viadalt félben hagyni kéntelenítettének, a' miéink pediglen *Fénisch*-felé minden akadály nélkül el-takaródnak. Ezen hatszor meg-ujjitott tsatában, és terhes költözködésben a' mi részünkről ezen következő kár esett. A' *Vürtemberg* lovasai közzüll

Fő-Hadn. *Piesing*, két Strálfamesterek és azon alól

28-legények estenek-el halva, 29 lovakkal edgyütt; továbbá All-Hadnagy *Harnach*, 1 Káplár, 16 köz-legények, és 18 lovak meg-sebesítették. A' *Gräfen Húzárok* közül Kapitány *Bakony*, 11 köz-legények, és 18 lovak el-estenek; Fő-Hadnagy *Rigony* pediglen egy Zászló-tartóval, 21-köz-legényekkel és 42 lovakkal meg-sebesítették; ezeken-kivül a' *Stein* Batallionból 1 el-esett és 7 el-fogatott; *Durlachéból* egy meg-sebesítették és 47 el-fogatott; *Lattermanból* 14, *Tertziéből* 26, és a' *Reiszkiéből* 8 el-fogattak; némely üres Tábori szekereink is az ellenség' kezére jutottak. Az ellenség közül leg-alább hozzá vétvén 6 százan el-estenek; mingyárt az első tsata után közüllök 67-ten találtattak a' tsata helyén halva, az azután következett 5 tsaták pediglen sokkal véresebbek voltak az elsőnél, de ezekben a' környüllás nem engedte, hogy az ellenség halottjai megszámláltsanak; hanem az bizonyoson tudatik, hogy a' Spáhsoknak elöl-járójak, és még 3 Fő-Basák itten el-estenek, egy pediglen az ő Tisztjeik közül el-fogatott. A' lok gazdájok nélkül nyargaló Török lovak közül 50-ent a' miénk fel-fogdosztanak, ezen felyül lok hadi-készületeket, fegyvereket, a Basáknak ezüstös fegyvereit és egyéb drága portékákat a' miénk el-hoztanak. Gróf *Vurtensleben* és Bárá *Valsey* Generálok, közönségesen meg-ditsérték az itten tsatazott Sergeinket; fő-képpen a' *Vürtemberg* és *Gräfen Húzárokat*, azoknak Obestereik *Hann* és *Otto*, Oberflájdinántjaik *Kiezdán* és *Pontet*, különös ditséretet kaptanak: nem külömben a' *Vürtembergéből* Májor *Festenberg*, és Kapit. *Vodiaszki*

a' *Gréfenből* Kapitány *Dániel*; a' *Stein* Batallt. vezető Májor *Sebottendorf*: mind ezek az elejekbe szabott rendeléseket tökéletesen véghez vitték, és megedgyezett erővel tántorodás nélkül való bátorságot mutattak, és tsak ilyen vitézség lehetett elégséges azon fokkal számofabb ellenségnek vízfő-zerésére. — Generál Gróf *Vartensleben* Sept. 1-ső napján *Férisből* is el-költözött, és szállott *Arménésen* hátul a' *Temes*-felé. Az ellenség Tábora pediglen a' *Méhádia* régi Templomnál el-kezdödvén; a' *Belareka* és *Tserna* folyó-vizek öszve szakadásáig nyulik. — Ö Felsége a' *Bánátusba* vitt Sergekkel Sept. 3-dikán *Illovánál* vólt. — — A' Veteráni barlangból Májor *Stein* Aug. 28-dikán jelenti, hogy az ottan lévő két Kompániánknak nyomorusága bajoskodása mindenfelől szüntelen szaporodik, minthogy már az ellenség minden-féle nehéz szagu füstölő dolgokat hánybé reájok, hogy azoknak füstje által meg-fuladjanak, és az ott lévő sebesekek és betegeknek gyógyításában mód nintsen. Ugyan Májor *Stein* Aug. 31-dikén jelenti: hogy minekutánna sötét éjtszakán a' barlang mellett a' *Dunának* szoroiságán ó eilenséges fajkák által-hatottak vólna; és minekutánna a' miéinknek tüzi töltése ismét el-fogyott vólna: tehát az említett Májor kéntelenitterett a' barlangot a' *Töröknek* által-engedni: az ellenséggel azért edgyezésre ment, hogy a' miéinknek fegyver nélkül onnan szabados ki-költözés engedtesék, 86 ottan lévő betegjeink pediglen hajókon el-vitethesének; mely e' szerént véghez-is ment. (**)

Elegyes Hadi Tudósítások.

Már egynéhány Posta-napok el-múltanak mióta amaz egész Europa előtt esmeretes tsalárd szü fene yadról a' *Skutari* Balsáról való tudósításról halgatunk, és imé most egyszeriben 2, tsak nem egymással ellenkező tudósítást vészünk; edgyet *Fiuméből*, mely *Rágusából* érkezett *Fiuméba*, és azt az örvendetes hirt foglalja magában, hogy Májor *Vuk-kásovits* és a' *Skutari* Balsza között egy tüzes tsatára kerülvén a' dolog, a' nevezett Balsza nem tsak rövid porázra vétetett volna, hanem azon ütközötben a' mellyén keményen meg-is sebesített és maga mellől egy Unokája el-esett légyen. Ez a' mi részünkről örvendetes tudósítás volna még eddig — de — halgassuk-meg a' *Velentzei Dalmátziából Budnából* mit ír a' mi Erd. Olvasóinknak egy jó-akarójak Aug. 1-ső napján: — „Jó-akarom! „Kétség kívül már azokról a' történetekről, mellyek a' *Skutari* Balsza és Májor *Vuk-kásovits* között mentenek véghez már másoktól-is tudósítottattál; de ne vedd rozsz nyen, ha én azon történeteket környülállásaival ugy le-írom néked, valamint vóltanak és vagynak, és a' magam tudósításaim mellett egyszersmind kezelséget-is vállalok. „Juliusnak közepén, midőn Májor *Vuk-kásovits* a' maga *Sergével Monténegronak Cetti-ni* nevü Helségéből meg-indulván Albániának *Spur* nevü Várofsára ütött, 3 napok alatt útozott vala a' hegyeken és erdőkön keresztül, a' maga ellenségének tudtán kívül, és midőn ezen Városhoz közel volna, kézületeket tsinála ezen Városnak os-

tromlásához, melyhez el-indulása után 4 napokkal virrattig olly szerentsésen hozzá-is foga, hogy azon Vároft sokkal erőtlenebbé tevė, hogy sem néki többé ártására lehetett volna. Szerentsés vala *Vuká-vits* Urnak ennyiben ezen győzedelme, és noha igen kevés Népe vala, még-is a' réá rohont ellenségnek is fokoságát kétszer halhatatlan vitézséggel veré visszafza, és a' Vároft-is más közzel lévő Helységekkel hammuvá tevė. Ha *Vukáfovitsnak* tsak 2 ezer Horvátjai lettenek volna, most egész Albánia és a' fel-fuvalkodott *Skutari* Balsa ötet Urának esmérné; de olly kevés Tsáfzári Nép lévén vele; midőn az harmadik próbát tenné, az ő és a' Tsáfzár hivségire meg-eskütt Monténigróbéliektől a' tsata helylén el-hagyotván, tsudálkozásfal szemléli vala magát azon kevés hiv Horvátjaival a' veszedelem Sárjában maradtnak lenni; a' honnan, mintegy életett és halált ugyan azon egy szemmel és el-tökéltett Vitézi indulattal néző *Hektor*, mit tudá egyebet tselekedni? — azt a' helyyet, a' hol már magát tsak nem erőssé tette vala, és 15 napok alatt a' győzedelemnek hervathatatlan koszorújáról álmadozik vala, kéntelenítették el-hagyni, és a' maga előbbeni helyébe *Czettinibe*, hol már magát az óltalam véget bé-sántzolta vala, az ő tizszerte számosóbb ellensége elől, ki őtet nyomból nyomba követi vala, szaladni, és a' maga 's népe élete meg-maradásáról gondolkozni. Midőn ezen nagy emlékezetű Vitéz *Vukáfovits* azon az után, mellyen az ő ellenségének észre-vételén kívül Albániára ütött vala, visszafzafzaladni igyekezének, tsak el-bámula, hogy azon

Erdők.

Erdők már egészszén, az ő tölle hitetlenül el-fzala-
dott Monténigróbéliek által irigységből mind meg-
gyújtattak vala, és hogy már ő az ő ellensége e-
lőtt itt-is bátorságos útot magának nem vehetne
Egy szóval, *Vukásovits* a' maga kevés Sergével
edgyütt a' két-fejü Sashoz való buzgó hivségnek lé-
szén vala bizonyos áldazotja, ha az Isteni gondvi-
felés egy olly út-mutatóra nem vezérli vala, kinek
segittsége által más titkos úton *Czettinoba* vízfz-
érkezék. — Az előbb említett tsatáiban ezen Vitéz
Vukásovits a' Tsászári Népből edgyett sem vesztett
vala-el, és tsak ketten sebesítették-meg. El-
vesztenek vala itten az ő 'Sóldra fogodott *Rekludá*
közzül heten, 13 Monténigróbéli és 57 hozzá által-
szökött Albániai férfiak; kik kevésfel az előtt ál-
lottanak vala hozzá a' Tsászári 'Sóldra. Ellenben
a' Törököknek számok; kik a' vele való tsatákban
vagy el-eszenek, vagy meg-sebesítettének, többre
mégyen vala 1500-nál; kik között *Ufein* Aga-is el-
esett; kit ama hires *Likáner* Seregbéli Horváth Strá-
famester *Rovdtzevich* Márton egy ágyu-gollyóbífsal a'
maga káttélyának ablakából lött vala-le, és *Ozman*
Aga meg-sebesítettett. Ezeknek mind a' ketten ezen
egy vereték nevek vala: *Mekhi Kukikh*, minthogy
atyafiasok-is valának, és az egész *Skutari* Balsa
Táborának leg-hivebb és Vitézebb Vezérei. „ Ed-
dig vagyon ezen tudósítás; de már látsunk edgy 8-
dik Augufthusban Cattoróból jött szomorú tudósítást,
mely szóról szóra ez:

„ A' *Crojai* Balsa; ki a' Tsászárnak allatom-
ban való frigyelse vala Monténegróban — már niqts

az élők között. A' *Skutari* Balsza egész erejével rá-
 ütven, annak fejét nagy gyözedelmi Pompával bé-
 vitte Skutariba, és már most ezen *Tyrannus* Májor
Vukásovits ellen készül. Ha *Vukásovits* a' Monté-
 nibóbéliektől bátorságos volna, ugy nem lehetne
 néki a' Skutari Balsától tartani, minthogy a' *Cet-
 tinbéliék* igen az ő részben állanak; de a' mint a'
 szemmel látható környülállások mutatják veszedel-
 mes az ő állapota. — Itt vagyon egy *Likából* 24-
 dik Aug. költ tudósítás, mely így szól:

„Ha igaz a' tudósítás, mellyet mi ebben az
 órában vevénk *Rágusából* — jaj a' mi méltán nagy
 nevet érdemlett *Vukásovitsunknak*, és minden vele
 lévő Tsászári Népnak *Monténegróban*, sőt a' Mon-
 ténegróbélieknek-is nagyobb részének. Ama *Skutari*
 fene vad bé-rontott *Monténegróba*, és mindent va-
 lamit tsak elől hátul talált le-vágott, öfzve-égetett
 és el-pulzttitott. Augustusnak 15-dik és 16-dik nap-
 jain 4 Ts. és Királyi hajók indúltanak vala-ki *Triest-*
ből, hogy a' mi *Monténegróban* lévő Népiunket viz-
 sza hozzák; de ha így van a' dolog, már ezek ké-
 sőre érkeztenek vala-meg. — Adja a' Felséges Is-
 ten, hogy ezen tudósítás tsupa hazugság légyen!!

Temesvár. Innen, a' m. h. 29-dikén érkezett
 Levelek-szerént, mióltától fogva az ellenség a' Ba-
 nátban vagyon, tsak 1372 embereink estenek-el!!
 A' mi kárunk eleinte fokkal nagyobb számunak tar-
 tatik vala; de annak utánna az el-széledtek közzül
 lassan lassan sokan meg-találtattanak. — Azok a'
 kegyetlenségek, mellyeket a' Pogányság itt a' la-
 kósokon véghez vitt, le-irhatatlanak; és azokkal a'

mi Erd. Olvasóinknak-is tsak rémuléft okoznánk. — Az ellenség már most a' Bánátban 16 Helységekét foglalt-el, és ezeknek számok noha már 100-ezeren fellyül van, még-is minden órán szaparadik. — Azt irják a' Horváth-oroszági Táborból, mely már most Bosniában Isten tudja hól fekszik, hogy midőn itt a' Török Tábor széllyel veretett, és azoknak minden Tábori eleségek a' mi Népünk' prédájára jutott, annyi Kávé, riskása, és nád-méz találtott ezeknél, hogy a' kávénak fontját 1 krajtzáron a' nád-méznek 2 krajtzáron a' 'Sidó-is meg-veheti vala. — A' Bánátban minden lakósok fegyvert kaptanak, hogy ök-is a' hol szükség löhelsenek; az Afzszonyok pedig bejjebb költöztettenek.

Elejkről rájjok maradott ös eb-szokások a' *Mahumed* fiainak az, hogy ha a' Keresztényekkel való háború' alkalmatofságával, vagy a' Szárazon, vagy a' Tengeren tsatázó Népjek meg-győzettek az ellenségtől, abból, mihelyt az a' Konstantinápolyi népnek fülibe megy, leg-ottan belső zenebőna szokott szármozni, és ekkor a' Divány, Tsáfszár, minden veszedelemben forog. Innen esik, hogy a' Törökök soha annyit nem veszthetnek, hogy azt a' Nép közönségesen meg-tudhassa, a' mint már ez tudva vagyon. Midőn nem régiben a' *Kaputány* Bafsa a' Fekete-tengeren a' Muszkáktól 3 izben ugy meg-veretteték, hogy az-óltától fogva a' fülét sem mozdithatja, el-titkolták vala mind eddig Konstantinápolyban; de nem régiben a' Frantzia Követtselédjei által a' dolog világozságra jövén, a' mint a' Konstantinápolyból Frantzia-oroszágba, és onnan hoz-

hozzánk jött Levelek erősítik, olly belső-zenebona támodott a' Konstantinápolyi köz-nép között, hogy már-is ennek le-tsendesítése 15-ezer baratvált fejek-be került; kik egymást irgalmatlanúl öszve-mar-tzonglattaknak lenni mondotnak: Azt írja egy író, hogy az ott lévő Frantzia Követség Házára ütöt-tenek; azt mind a' 4 Izegeletein meg-gyűjtötták, és efféle rendeletlenségeket okoztanak:

A' *Kaputány Basza* Vezéri hajóján vólt tzi-mé-re, a' Svéd V. Admirál Gróf *Vakmájszter* el-foga-tott Vezéri hajójának támaszával edgyűit; és más lok Muzka kezre birt Török hadi dolgok a' Tsá-szári Palotából *Pétersburgban* a' Várban lévő Tem-plomba vitettek: Mind a' két fogságban lévő Gróf *Vakmájszter* egész betsülettel tartatnak *Pétersburg-ban*. — — A' Muzka Birodalom alatt lévő minden Kormányozó-szék i Batalion gyalog és egy Kom-pánia lovas katonát ajánlott önként a' Tsászárné-nak; mely 42 Batalion gyalog, és még annyi Kom-pánia lovasra menvén, csak egy 40-ezerből álló tá-borotskát téfzen. Ezen-kivül magános Urak-is ál-litják az ajándékban adandó fegyveres Népet azon kívül, hogy a' Tsászárnénak Verbunkji és katona szedési meg-szűnés nélkül folynak: — A' Tsászárné 4 Generál *Lieutenantal*, 11 Generál *Májorral*; 26 Obesterrel szaporította a' maga Táborát; melyből meg-tettzik az egész Orosz Tábor mennyivel szapa-rodott legyen. — A' Konstantinápolyi Divány meg-engedte, hogy minden ellenségtől fogott Keresztény foglyak el-adathassanak: Minthogy pedig ezek kö-zött nagy rangú emberek-is találatnak, azt tartják

egy'itten lévő Keresztény Követről, hogy 60000 Píá-
stert ígért ezek között némellyekért.

Külömbb külömbb-féle Tudósítások.

Az Ó-Budai Plébánusnak és Oskolák gondvise-
selőjének T. T. *Stipsitts Ferentz* Urnak a' F. Tsá-
szár, a' maga különös szorgalmatosságáért és haf-
nos fáradozásiért egy emlékeztető arany-pénzt mel-
toztatott ajándékozni, következő meg-dítsé-
rő Levél mellett: „ Nagy örömmel és tellyes meg-elé-
gedéssel értette ő Felsége azon fáradhatatlan haf-
nos szorgalmatosságát a' Tisztelendő Urnak, mel-
lyet az Oskoláknak hafznos előmenetelekre fordí-
tott; melynek meg-bizonittására, jutalmául egy a-
rany pénzt ajándékoz, melly Fő - Ispány *Almáfi*
Ur ő Exellentziája által adattatik által — és a'
melly kegyelmessége ő Felségének a' Helytartó Ta-
náts által azon T. Urnak jelentetik. A' Budai F.
K. Helytartó Tanátsból 's t.

A' Könyv-nyomtatók és azzal való Kereskedé-
sek által okoztatott sok rendbéli panaszokadások és
ellenkezések alkamatosságával ő Felsége a' maga
értelmet és akaratját így adta-ki, hogy ezek az e-
gész Ts. és Királyi Tartományokban Szabad-me-
sterségeknek és szabad áruló boltoknak tartottalsá-
nak, és tsak egyediül a' Politzájnak és Censura bé-
li Törvényeknek lesznek alája vettelve. — Szabad
hát kinek kinek Typografiát állittani.

Vala-mennyi Levelek *Stokhalomból* és *Finlándiá-
ból* a' közzelebb való alkamatossággal érkeztenek,
mind meg-edgyeznek azon, hogy a' Svéd Udvar a'
maga Muszkával minden ok-nélkül kezdett hábo-
ruját

ruját meg-bánván, a' leg-jobb móddal eshető békeséget maga munkálódja; Ha ez igaz lészén, ugy a' Tengeren meg-van a' Török Kátsa löve; sőt ha eddig-is ezek nem kötötték volna itten a' gátot, már ma közelebb volna mind az Orosz, mind a' mi Udvarunk a' maga tzéljához. Adja *Isten*, hogy ezen tzéljak a' *Svédeknek* igaz légyen!!

Nem igaz azon Frantzia-orzági belső békeségről való tudósításunk, mellyet a' napokban edgyik Levelünkben irtunk vala mások után. Ugyan azok, kik ezen hirt irták vala, a' magok szavokat nemcsak vizsza-vonták, hanem közelebb költ Levelükben arról tudósítanak, hogy ezen Zenebona már némely tartományokban fegyverre és vérontásra-is került, és Párisra-is, hol, a' midön a' Népek kenyere és Játék-néző-helyei vagynak, senki sem szokott gondolni a' Világgal, ezen Zenebona el-hatalmazott.

Egy a' Török Nagy Vezér Táboránál lévő Frantzia Tiszt ezt irta Frantzia-országba; mely a' közönséges Levelék által érkezett kezünkhöz: „ Mihelyt a' Nagy Vezér a' *Kaputány* Balsának a' Fekete Tengeren esett szerentsétlen forsáról tudósított, leg-ottan 6000 Jantsárokot indita-meg Konstantinápoly-felé: kétség-kivül a' belső békeségnek fenn-tartására. Azon előre fel-tett tzél, mellyet a' Nagy Vezér a' *Kaputány* Balsával szabott vala-ki a' mostani hadakozásra, már meg-változott. A' *Kaputány* Balsá a' Tengeren *Krim*-felé szándékozott, és a' Nagy Vezér 80-ezer Néppel Moldovába és *Bessarábia*-felé, hogy ott az Oroszokat meg-ervén,

ennan

onnan *Krimnek* induljon és magát a' *Kaputány* Ba
 sával edgyesítvén, Krimből az Oroszokat örökös
 ki-verjék és hatalmuk alá vegyék — de ez a' tze
 béli reménység már el-tünvén, és a' *Kaputány* Ba
 sa a' Fekete-Tengeren soholt sem találtatván, mi
 hogy az Oroszoknak a' Svédekkel gondoltatik ha
 joknak lenni, — imhöl a' 100-ezer Török a' Báná
 ban!! — *Laudonról* közönségesen beszéllek, hogy
 Belgrádot meg-kerülte és oszrommal körül vette va
 na, még pedig 100 fontos gollyóbisú hordó-módj
 ra készült ágyukkal — meg-tudjuk rövid nap, igaz-e
 vagy költemény?

Apróságok: A' Szebeni Levelek azt akarják
 velünk el-hitetni, hogy innen a' Kormányozó-*szék*
 nagyobb bátorságnak okáért Károly-fejér vátra fog
 na által-költözni. — Az utóbb jött Levelek-szerént
 a' Nagy Vezér, Táboraának némely meg-maradott ré
 szével, a' *Vaskapu*-felől a' Dunán által-költözvén,
 Krájovánál Oláh-országban fekszik. — De vajon Ro
 mánzov miért nem mozdúl?

Miről nevezetes a' tegnapi nap a' Históriaban.

Eppen tegnap vala 91-dik esztendeje, hogy *Prin*
Eugénus 1697-dikben *Zentánál* a' Törökököt oly
 szörnyü-képpen meg-verte vale; mely ütközötben a'
 Törökök 116 Bassájokat 30-ezer embereiket halva
 hagyának a' tsata-piatzon, és a' *Szultán* 11 *Mus*
sa-is ha jó szaladó nem lett volna, életével fizetni
 kénytelenítették vale. A' Németeknek ezen nevezet
 es ütközötben esett károk csak 6000 emberekre
 tne.